

Dan Macklin * - Dự đoán đội hình Ban Thường vụ Bộ chính trị ĐCSTQ: Kịch bản 2

Nguồn: Dan Macklin, "[China's 20th Party Congress: A Downside Scenario](#)," The Diplomat, 12/10/2022

Biên dịch: Nguyễn Thị Kim Phụng

Nếu các quy chuẩn về nhân sự bị bỏ qua, Tập có thể sẽ bổ nhiệm những người thân tín với mình, từ đó làm tăng nguy cơ mắc sai lầm chính sách.

Trong [bài viết trước](#), tôi đã phân tích một kịch bản có thể xảy ra tại đại hội toàn quốc lần thứ 20 của Đảng Cộng sản Trung Quốc (ĐCSTQ), sẽ bắt đầu vào ngày 16/10. Theo kịch bản đó, Tập Cận Bình sẽ đắc cử Tổng Bí thư nhiệm kỳ thứ ba, nhưng Ban Thường vụ Bộ Chính trị sẽ tập trung nhiều nhà cải cách ủng hộ thị trường, những người có khả năng thúc đẩy sự thay đổi trong chính sách kinh tế.

Dự báo đó giả định rằng các giới hạn về độ tuổi và nhiệm kỳ đối với giới tinh hoa của ĐCSTQ vẫn sẽ được tuân theo. Ngược lại, một kịch bản xấu hơn là khi những giới hạn đó bị loại bỏ. Như những gì tôi sẽ phân tích dưới đây, kịch bản này là một bước thụt lùi

lớn đối với các thể chế chính trị Trung Quốc. Nó cũng có thể đưa quyền lực của Tập lên đến mức cực đoan, theo đó làm tăng khả năng phạm sai lầm về chính sách.

Các quy chuẩn có thể bị gạt bỏ như thế nào?

Thay vì chỉ đơn giản được tái bổ nhiệm làm Tổng Bí thư, Tập Cận Bình (hiện 69 tuổi) có thể xóa bỏ chức vụ này và khôi phục chức vụ Chủ tịch Đảng. Thường nhắc nhớ đến Mao Trạch Đông, chức Chủ tịch ĐCSTQ đã không được sử dụng kể từ năm 1982. Việc khôi phục nó sẽ mang lại cho Tập một địa vị sánh ngang với Mao, và nâng ông lên cao hơn nữa so với các ủy viên còn lại trong Ban Thường vụ.

Nhưng để làm cho việc cai trị suốt đời của Tập ít mang tính cá nhân hơn, Hàn Chính (68 tuổi) và Lật Chiến Thư (72 tuổi) có thể ở lại Ban Thường vụ. Trong kịch bản này, đảng sẽ phủ nhận sự tồn tại của quy tắc “thất thượng, bát hạ”, quy định rằng những người từ 68 tuổi trở lên sẽ nghỉ hưu khỏi các vị trí lãnh đạo hàng đầu của Trung Quốc.

Và nếu quy chuẩn bị phá vỡ thêm một lần nữa, hai ủy viên đương nhiệm hiện đang 67 tuổi có thể nghỉ hưu sớm. Tầm ảnh hưởng của nhà lý luận đảng Vương Hổ Ninh và Thủ tướng sắp mãn nhiệm Lý Khắc Cường có thể đã trở nên quá lớn so với ý muốn của Tập. Nhưng Triệu Lạc Tế (65 tuổi) và Uông Dương (67 tuổi) là những cái tên ít gây lo ngại hơn, và việc họ duy trì ghế ủy viên Ban Thường vụ sẽ mang lại cho Tập tính liên tục vốn có giá trị trong thời điểm có nhiều thách thức chính sách.

Ngoài ra, như một dấu hiệu cho thấy quyền lực vô biên của Tập, ông có thể ngăn việc trao một vị trí trong Ban Thường vụ cho Hồ Xuân Hoa (59 tuổi), ngôi sao đang lên của Đoàn phái. Thay vào đó, Tập sẽ thăng chức cho nhiều phụ tá thân tín của mình, những đồng minh như Lý Cường (63 tuổi) và Hoàng Khôn Minh (65 tuổi).

Cuối cùng, để đảm bảo phe của mình sẽ thống trị trong tương lai, Tập có thể tăng số ghế Ban Thường vụ từ bảy lên chín (như trong giai đoạn 2002-2012). Một quyết định như vậy sẽ tạo thêm ghế trống cho Trần Mẫn Nhĩ (62 tuổi) và Đinh Tiết Tường (60 tuổi), những người tương đối trẻ để cân bằng với nhóm ủy viên lớn tuổi hơn. Tuy nhiên, với việc bỏ giới hạn độ tuổi, không rõ liệu một ngày nào đó họ có thể kế vị Tập hay không.

Đồng minh của Tập có thể chen chân vào Ban Thường vụ như thế nào?

Không giống như giới hạn độ tuổi không chính thức của đảng, các quy tắc bổ nhiệm Thủ tướng Trung Quốc sẽ không dễ dàng bị phá vỡ. Điều này sẽ ngăn Tập thăng chức cho đồng minh của mình, Lý Cường – người còn thiếu kinh nghiệm làm phó thủ tướng, điều mà cả Ôn Dương và Hàn Chính đều có. Trong hai người này, Tập nhiều khả năng sẽ thích một nhân vật trung lập như Hàn, thay vì một đối thủ Đoàn phái như Ôn.

Nhưng Ôn Dương và Triệu Lạc Tế có thể tiếp quản hai chức vụ cao nhất tiếp theo: Chủ tịch Đại hội Đại biểu Nhân dân Toàn quốc (Chủ tịch Quốc hội) và Chủ tịch Hội nghị Hiệp thương Chính trị Nhân dân Trung Quốc (Chủ tịch Chính Hiệp). Trong số các vị trí của nhà nước cần được lấp đầy vào tháng 03/2023, Lý Cường có thể trở thành Phó Thủ tướng thứ nhất, còn Lật Chiến Thư sẽ trở thành Phó Chủ tịch nước (cũng là phó chủ tịch nước đầu tiên ngồi vào Ban Thường vụ, sau Tập Cận Bình trong giai đoạn 2007-2012).

Trong số các vị trí của đảng, Trần Mẫn Nhĩ dường như là một lựa chọn hợp lý để tiếp quản chiến dịch chống tham nhũng của Triệu Lạc Tế tại Ủy ban Kiểm tra Kỷ luật Trung ương Đảng. Đinh Tiết Tường có thể kế nhiệm Vương Hổ Ninh ở vị trí lãnh đạo Ban Bí thư Trung ương Đảng, cơ quan quản lý công việc thường ngày của đảng. Còn Hoàng Khôn Minh sẽ kế thừa ghế Chủ tịch Ủy ban Xây dựng Văn minh Tinh thần Trung ương Đảng của Vương, cơ quan giám sát công tác tuyên truyền.

Cuối cùng, để hoàn thành việc thống trị cơ quan quản lý cao nhất của Trung Quốc, Tập có thể để đồng minh chủ chốt là Hà Lập Phong tham dự các cuộc họp của Ban Thường vụ với tư cách thành viên không bỏ phiếu. Vào thời điểm căng thẳng kinh tế ngày càng gia tăng, Hà có thể đóng một vai trò quan trọng với tư cách là Phó Thủ tướng phụ trách kinh tế, kế nhiệm Lưu Hạc trong Bộ Chính trị.

Kịch bản 2: Danh sách thành viên Ban Thường vụ Bộ Chính trị Đại hội ĐCSTQ lần thứ 20

Tên	Tuổi Vị trí trong Ban Thường vụ (theo thứ bậc)	
Tập Cận Bình	69	Chủ tịch Đảng
Hàn Chính	68	Thủ tướng Quốc vụ viện
Uông Dương	67	Chủ tịch Quốc hội
Triệu Lạc Tế	65	Chủ tịch Chính Hiệp
Lật Chiến Thư	72	Phó Chủ tịch nước
Đinh Tiết Tường	60	Bí thư thứ nhất của Ban Bí thư Trung ương Đảng
Hoàng Khôn Minh	65	Chủ tịch Ủy ban Xây dựng Văn minh Tinh thần Trung ương Đảng
Trần Mẫn Nhĩ	62	Bí thư Ủy ban Kiểm tra Kỷ luật Trung ương Đảng
Lý Cường	63	Phó Thủ tướng thứ nhất Quốc vụ viện

Hàm ý về chính trị và định hướng chính sách

Trong kịch bản này, các đồng minh của Tập Cận Bình sẽ chiếm ưu thế trong Ban Thường vụ, và Đoàn phái chỉ còn một đại diện duy nhất là Uông Dương. Kịch bản này sẽ mang lại cho Tập khả năng kiểm soát lớn bất thường, và có thể dẫn đến những tình huống xấu cho sự ổn định chính trị lâu dài của Trung Quốc. Về cơ bản, quy chuẩn về độ tuổi nghỉ hưu là cơ chế duy nhất để điều chỉnh nhân sự trong Ban Thường vụ, và việc từ bỏ quy chuẩn này có nguy cơ đưa đất nước quay trở lại chế độ lão trị thời Mao.

Bước thụt lùi về thể chế này cũng sẽ có những tác động đáng lo ngại đối với định hướng chính sách. Được vây quanh bởi một liên minh các quan chức yếu kém nhưng trung thành, Chủ tịch Tập sẽ chỉ phải đối mặt với sự phản kháng tối thiểu trong việc kiên trì áp dụng “zero COVID” hoặc gia tăng đàn áp các tập đoàn. Ông sẽ bị mắc kẹt trong một vòng tròn các ý kiến phản hồi theo hướng chuyên chế, ngày càng không nhận thức được thiệt hại do chính sách của mình gây ra.

Hậu quả của việc quay lại chế độ độc nhân trị là sự tổn hại đến di sản của Tập, đồng thời làm suy yếu chính đảng mà ông đã dành 10 năm qua để củng cố. Thật may, viễn cảnh đó sẽ khiến kịch bản này trở thành một kết quả khó xảy ra tại Đại hội lần thứ 20.

Một kịch bản có thể xảy ra hơn là quyền lực của Tập Cận Bình sẽ lớn mạnh, nhưng vẫn được giám sát bởi các quy chuẩn thể chế và động lực cạnh tranh phe phái. Bởi vì, trái với những gì một số nhà bình luận nghĩ, Tập không phải là hiện thân tái sinh của Mao.

** Dan Macklin là một nhà phân tích chính trị và nhà tư vấn rủi ro, hiện đang sống tại Bắc Kinh và Thượng Hải. Ông chuyên viết về chính trị và kinh tế chính trị Trung Quốc.*

<https://nghiencuuquoccte.org/2022/10/14>